

UNDERVISNINGSMATERIALE

TILGODESER FÆLLES MÅL

Musik • Dansk
Indskolingen

- Musikforståelse
- Lytning og spil
- Kommunikation
- Sprog og kultur

Brug før / efter skolekoncert med

VARIETÉ VELOCIPEO

LMS' aktiviteter er støttet af
STATENS KUNSTFOND

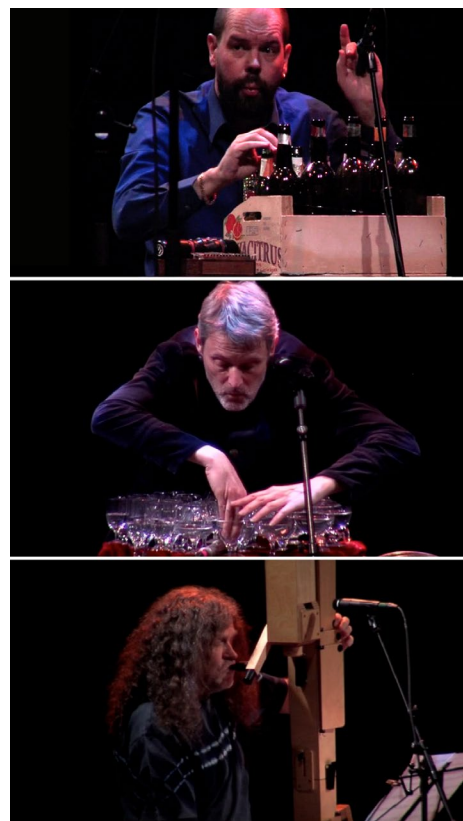
Indhold

- 3** Fælles Mål

- 4** **Til kontaktlæreren**
- 5** Praktiske oplysninger
- 6** Plakat

- 7** **Undervisningsmateriale og Fælles Mål til musik**
- 8** Til musiklæreren
- 9** En lynintroduktion til Variété Velocipeds musik!
- 10** Byg dine egne skrotinstrumenter (4 sider)

- 14** **Undervisningsmateriale og Fælles Mål til dansk**
- 15** Til dansklæreren
- 16** „Det danska språket..øh..er ikke så svært! (lærer)
- 17** To opgaver (lærer)
- 18** Tegn 3 flag (elev)
- 19** 3 opgaver mere i dansk/svenske forhold (lærer)
- 20** Det forheksede kort (elev)
- 21** Et lille kursus i svensk til legebrug (lærer/elev)

De tre musikere i Variété Velociped er: Svante (øverst), Erik (midten) og Bengt (nederst)

Fælles Mål

MUSIK

0.-3. klasse

KOMPETENCEOMRÅDE

1. Musikalsk skaben efter 2. klasse
2. Musikforståelse

KOMPETENCEMÅL

1. Eleven kan deltage eksperimenterende i musikalske aktiviteter
2. Eleven kan lytte til og udtrykke sig om musik

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSMÅL

Lydudformning (her m. hjemmelavede instrumenter)

Eleven kan skabe lyd-illustrationer m. krop, stemme og klangkilder

Eleven har viden om klangkilder

Musikforståelse

Eleven kan lytte opmærksomt til musik

Eleven har viden om aktiv lytning

EKSEMPLER PÅ LÆRINGSMÅL

1. Eleverne kan bygge et enkelt hjemmelavet instrument og deltage i lydskabende aktiviteter med det.
2. Eleverne kan lytte til forskellige udgaver af samme stykke musik og samtale om det.

DANSK

0.-3. klasse

KOMPETENCEOMRÅDE

Kommunikation (efter 2. klasse)

KOMPETENCEMÅL

Eleven kan kommunikere med opmærksomhed på sprog og relationer i nære hverdagssituationer

EKSEMPLER PÅ LÆRINGSMÅL

1. Eleven kan bruge og forstå enkle svenske ord og udtryk
2. Eleven kan ved hjælp af et kort over Skandinavien finde danske og svenske bynavne

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSMÅL

Sprog og kultur

Eleven kan med udgangspunkt i eget sprog forstå lette norske og svenske ord og udtryk

Eleven har viden om forskelle og ligheder ved enkle danske, norske og svenske ord og udtryk

Dialog

Eleven kan bruge talesprog i samtale og samarbejde

Eleven har viden om enkle samtaleformer

BEMÆRK

Ovenstående Fælles Mål er eksemplariske og dækker ikke nødvendigvis hele målgruppen for skolekoncerten. Til gengæld er opgaverne i undervisningsmaterialet enkle at justere i sværhedsgrad og kan tilpasses alle klassetrin i pågældende målgruppe. De udvalgte målpar er med andre ord ikke udtømmende for materialets relevans.

Til kontaktlæreren

KONCERTEN

„Brahms på cykel“ hedder koncerten med den svenske trio Variété Velociped - og her blomstrer kreativiteten! Vi følger de tre musikere på en rejse, hvor god musik opstår på de mest uventede måder: Hverdagens genstande bliver til musikinstrumenter, som bringer glæde, humor og poesi. Svante Drake er en virtuos percussionist. I hans beatbox-solo blandes hardrock med en gøende ræv, før lyden forandres til dubstep og myggesværme. Bengt Johansson er en storslået sanger og musiker. I en vild variant af den prægtige svenske sømandssang *Till havs* ser vi ham kæmpe mod elementerne i en rasende storm. Multimusiker Erik Petersen kan lave dejlig musik ud af alle ting. Glæd jer til en unik koncertoplevelse!

Erik fra Variété Velociped spiller bl.a. på cykel

MUSIKERNE ER

Bengt Johansson - blæseinstrumenter, sang og skrot

Erik Petersen - harmonika, sang, skrot og glas

Svante Drake - percussion og beatbox

UNDERVISNINGSMATERIALE

Undervisningsmaterialet er til **musik** og **dansk**.

Til musik er der en sjov introduktion til Brahms' *Ungarsk Dans nr. 5* i vidt forskellige udgaver og byggevejledning til hjemmelavede instrumenter. Til dansk er der et lille forløb i forskelle og ligheder mellem dansk og svensk sprog og hverdagskultur. Læs mere på s. 9 og 15.

Kontaktlæreren bedes videreformidle materialet til de involverede musik- og dansklærere.

Eventuelle spørgsmål besvares gerne ved henvendelse til LMS på 8619 4570.

Vi ønsker rigtig god fornøjelse med koncerten.

Med venlig hilsen

LMS og Variété Velociped

HENT FRA WWW.LMS.DK

Undervisningsmaterialet downloades som pdf-fil fra LMS' hjemmeside www.lms.dk

EN GOD KONCERT

Eleverne får den bedste koncertoplevelse, hvis de er forberedt og sidder klar, når koncerten starter. Snak også med dem om, hvad det vil sige at være til koncert. Som lærer kan man undervejs bidrage positivt ved ikke at tysse, men i stedet sætte sig blandt eleverne og dele oplevelsen med dem.

Praktiske oplysninger

Målgruppe:	Indskolingen
Antal elever:	120
Opstillingstid:	75 minutter
Nedtagningstid:	50 minutter
Hjælpere:	Et par store elever til at bære anlæg, hvis der er trapper.
Lokale:	Helst ikke et gennemgangslokale
Scene:	Helst på scene, men også gerne gulv (ca. 4 x 5 m)
Mørklægning:	Nej tak - men hvis der er scenelys eller spots på stedet, vil gruppen gerne bruge det.
Publikum:	På stole i en halvbue omkring scenepladsen
Strøm:	220V
Omklædningsrum:	Ja, tak - og helst i forbindelse med koncertrummet.
Forplejning:	Vand, kaffe, the m./ mælk. Evt. lidt frugt og brød.
Ved ankomst:	Orkestret henvender sig på kontoret for at blive vist til rette, hvis ikke andet er aftalt.
Kontakt til orkester:	Skolens kontaktlærer bedes tage kontakt med orkestret i god tid inden koncerten for at sikre, at alle aftaler er på plads. Informér fx om særlige parkerings- og tilkørselsforhold eller andre særlige forhold ved afvikling af koncerten.

KONTAKTPERSON

Erik Petersen
mobil: (+46) 739 60 55 88
e-mail: tillerikp@gmail.com

EVALUERING

Skolernes evaluering af koncerterne og undervisningsmaterialet er vigtige for LMS' videreudvikling af skolekoncertordningen, så derfor opfordrer vi jer til at evaluere efter hver koncert. Det foregår elektronisk via nettet og tager kun få minutter. Evalueringsskemaet findes i skolens koncertplan på www.lms.dk. Brug skolens login for at komme til koncertplanen. Bemærk, at evalueringsskemaet kun kan udfyldes én gang pr. koncert. I koncertplanen vil I også kunne se musikernes evalueringer af mødet med jeres elever, lige som musikerne vil kunne se jeres.

Koncert

Variété Velociped (s)

KLASSER

STED

TIDSPUNKT

Undervisningsmateriale

MUSIK

Fælles Mål

MUSIK

0.-3. klasse

KOMPETENCEOMRÅDE

1. Musikalsk skaben efter 2. klasse
2. Musikforståelse

KOMPETENCEMÅL

1. Eleven kan deltage eksperimenterende i musikalske aktiviteter
2. Eleven kan lytte til og udtrykke sig om musik

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSMÅL

Lydudformning (her m. hjemmelavede instrumenter)

Eleven kan skabe lyd-illustrationer m. krop, stemme og klangkilder

Eleven har viden om klangkilder

Musikforståelse

Eleven kan lytte opmærksomt til musik

Eleven har viden om form-forløb og centrale fagord og begreber

EKSEMPLER PÅ LÆRINGSMÅL

1. Eleverne kan bygge et enkelt hjemmelavet instrument og deltage i lydskabende aktiviteter med det.
2. Eleverne kan lytte til forskellige udgaver af samme stykke musik og samtale om det.

BEMÆRK

Ovenstående Fælles Mål er eksemplariske og dækker ikke nødvendigvis hele målgruppen for skolekoncerten. Til gengæld er opgaverne i undervisningsmaterialet enkle at justere i sværhedsgrad og kan tilpasses alle klassetrin i pågældende målgruppe. De udvalgte målpar er med andre ord ikke udtømmende for materialets relevans.

Til musiklæreren

Variété Velociped for fuld udblæsning

FØR KONCERTEN:

En skolekoncert med Variété Velociped er en musikalsk oplevelse ud over det sædvanlige! Her vil eleverne møde instrumenter, de aldrig har set eller hørt før, i overraskende arrangementer og sælsomme lydsammensætninger. De tre topprofessionelle multiinstrumentalister spiller fx på cykler, glas, hjemmebyggede instrumenter, etniske instrumenter fra hele verden (og enkelte mere traditionelle) – og inkluderer også Sveriges bedste Human Beatbox'er! Kort sagt venter der eleverne en helt unik koncertoplevelse - og det bør næsten være en overraskelse for dem.

Men vil man nu alligevel gerne åbne vinduet lidt på klem til Variété Velocipeds musikalske univers for eleverne før koncerten, kunne man fx præsentere dem for trioens højst utraditionelle version af Johannes Brahms *Ungarsk dans nr. 5* (1868).

- **Se forslag til et hurtigt lille 3-trins præsentationsforløb på næste side!**

EFTER KONCERTEN:

Inspireret af de mange hjemmebyggede instrumenter, eleverne vil komme til at se til koncerten, er der til opfølgning efter koncerten vedlagt en håndfuld forskellige opskrifter på hjemmebyggede instrumenter. De kan bruges til et fælles værkstedsprojekt („Vi bygger vores egne instrumenter“) med efterfølgende musikalsk eksperimenteren. Hvordan lyder fx *Midt af natten* udsat for 1,5 liters plasticflaske-guitarer, raslebægere, og æggedeler-harper? Husk, det er tilladt at blande de hjemmelavede instrumenter med musiklokalets mere almindelige instrumenter også!

- **Se byggevejledning til forskellige hjemmelavede instrumenter på s. 10-13!**

En lynintroduktion til Varieté Velocipeds musik!

(med venlig assistance fra Johs. Brahms og YouTube!)

FORSLAG TIL ET 3-TRINS FORLØB:

- 1 Lyt først til en traditionel udgave af Johannes Brahms *Ungarsk Dans Nr. 5*, fx i denne orkesterversion:
<http://youtu.be/3X9LvC9WkkQ> (klik på link)

- eller måske hellere i den oprindelige klaverversion:
<http://youtu.be/3o551FLEX1U> (klik på link)

Tal evt. lidt med eleverne om værkets forskellige karakteristika: tempoet, der stiger og falder, de to hovedtemaer i musikken (se node nederst på siden), sigøjnerstilen m.m.

- 2 Så er det blevet tid at se og høre Varieté Velocipeds meget personlige udgave af værket! Den omfatter bl.a. en intro med afrikansk sang og kalimba, selve temaet spillet på cykeleger, akkompagneret af human beatbox og ski-bas, Eriks hjemmebyggede radiofon og lidt trut på en zink (en slags tidlig trompet). Hør Varieté Velocipeds version her:
<http://youtu.be/5Dli1W4mXaA> (klik på link)

Snak bagefter om forskelle og ligheder mellem de to versioner. Hvad var anderledes her? Kunne de genkende temaet? m.m.

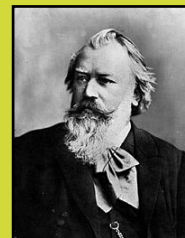
- 3 Slut så det lille forløb af med at vise endnu en kreativ fortolkning af værket, nemlig Charles Chaplin's berømte barberscene fra filmen "Diktatoren" (The Great Dictator) (1940), hvor han barberer en kunde til tonerne af netop *Ungarsk Dans nr. 5*:
<http://youtu.be/BaaDiCwfTxY> (klik på link)

De to hovedtemaer i *Ungarsk Dans Nr. 5*:

A-tema

B-tema

Johannes Brahms
 (1833-1897) Tysk komponist, pianist og dirigent. Regnes for en af de betydeligste tyske komponister i det 19. årh., ofte omtalt som Beethovens arvtager. Skrev bl.a. 4 symfonier, en del instrumentalkoncerter, et requiem og en del kammer- og klavermusik. Hans interesse for folkemusik gav sig udslag i mange af hans værker, bl.a. i hans samling af *Ungarske Danse* fra 1868.

Varieté Velociped giver Brahms baghjul...

Chaplin som musikglad barber

God koncert!

Byg dine egne skrot-instrumenter!

Erik fra Variété Velociped spiller som regel på instrumenter, han selv har bygget af ting og sager, han finder på sin vej. Som nu fx denne 'ski-tar', der er bygget af en gl. mellembølge-radio, lidt løsdele fra en guitar og 1/2 langrendsski. Som slide-rør bruger han den lille flaske på billedet, eller - naturligvis! - en svensk nøgle

At spille på et instrument er en dejlig ting, men hvad nu, hvis man ikke lige *har* noget instrument? Hvad gør man så? Jamen..... så bygger man da bare selv et, ligesom Erik fra Variété Velociped!

Her er opskrifter på 8 forskellige instrumenter, som du selv kan bygge, med ting, du let kan skaffe eller måske allerede har i huset! Så dyk ned i hjemmets eller skolens skabe og skuffer, og byg dig et hyggeligt lille husholdningsorkester...

SE SELV, HVOR LET DET ER:

1. RIS-RYSTER

Materialer: en tom skolemælkekarton (1/4 l), en håndfuld riskorn/tørrede bønner/tørret pasta.

Tøm og skyl en 1/4 l mælkekarton og lad den tørre helt indeni. Hæld så ris, tørrede bønner ell. lign. i (ca. 1/3-1/2 fyldt) og skru det lille plasticlåg fast igen. Så er din shaker klar! Pynt den evt. med lidt akrylmaling. Lav en til hver hånd. Små plasticbeholdere eller metaldåser er også velegnede.

Spilleteknik:

Hold fast om kartonen, som var den et æble, og ryst den frem og tilbage fra albueleddet uden at spænde i skuldre og nakke. „Shake, baby, shake!“

Fra fødevarer til musik...

2. P APKASSE-PUNK

Materialer: en tom papkasse (kraftigt karton), gaffer-tape, 2 trægrydeskeer, et par gamle klude.

Find en papkasse i kraftigt karton, fx. en flyttekasse, skotøjs-æske ell. lign. Luk kassen helt tæt med gaffer-tape. Vikl lidt klude stramt om hovedet af to grydeskeer og tape kludene fast. Voilå: Tromme og trommestikker er klar! Spi-i-i-ii!

Spille teknik:

Slå på kassen med dine grydeskeer med stabil rytmisk puls - Tjah, så enkelt kan det faktisk være at spille et instrument...

Let at lave, let at spille på

1. Vip pinden på toppen for at ændre tonen 2. Klæb pinden i bunden fast med gaffertape 3. Strengen slås an gennem hullet på midten af flasken 4. Det færdige instrument

3. 1 1/2 L GENBRUGS-GUITAR

Materialer: en tom 1 1/2 l sodavandsplastflaske, et stykke kraftig fiskesnøre/eller en guitarstreng, en træ-klemme, et bor og lidt gaffertape.

Tøm plasticflasken, og pil etiketten af. Bor et lille hul i bunden, og skru kapslen af flasken. Skær et hul ca 10x10 cm på 'maven' af flasken. Skil træklemmen ad. Fastgør en kraftig fiskesnøre eller en guitarstreng til det ene klemmestykke og træk snøren gennem det lille hul i bunden og ud gennem toppen af flasken. Fastgør den anden ende af snøren til det andet klemmestykke, så tæt på toppen af flasken som muligt. Træk snøren stram ved at vikle den lidt mere om bundpinden, og klæb så bundpinden fast m. gaffertape. Snøren er nu relativt stram inde i plasticflasken.

Spille teknik:

Slå strengen an gennem hullet midt på flasken, mens du vipper træpinden i toppen af flasken. Tonen forandres alt efter, om snøren strammes eller løsnes. Prøv at spille forskellige toner og små melodier.

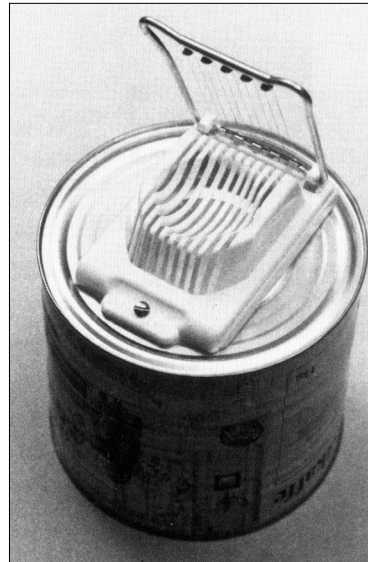
4. ÆGGEDELER-ÆNGLEHARPE

Materialer: en æggedeler, en kagedåse i metal, 1-2 skruer.

Vend bunden i vejret på en større tom metaldåse (fx en småkagedåse), og skru en ganske almindelig æggedeler med plastic krop fast ovenpå den. Metaldåsen forstærker nu lyden fra æggedeleren.

Spilleteknik:

Hold om æggedeleren, så du med den ene hånd kan klemme om dens metalramme (for at ændre tonen) og med den anden slå strengene an. Et ret primitivt instrument med kun få toner.

- så englene synger....?!

6. PLASTICRØRS-PANFLØJTE

Materialer: ca. 1 meter plasticrør (fx 15 mm PVC-el-rør), 8 propper, der passer til rørets diameter, et par stykker tape.

Skær røret ud i 8 stykker i flg. længder: 16, 13½, 12, 11½, 10, 9½, 8½ og 6½ cm. Læg rørene ved siden af hinanden i den rækkefølge. Sæt propperne i bunden af rørene. Tilsammen danner rørene nu en C-durskala.

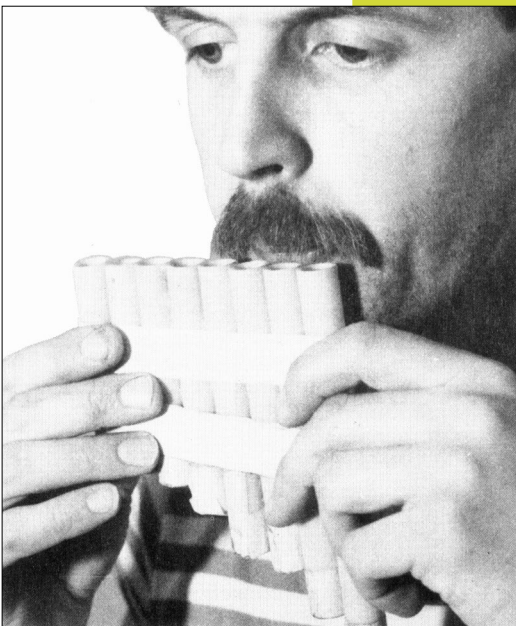
Klistr dem sammen med tape, så den øverste kant af rørene ligger parallelt med hinanden. Slib evt. kanterne med fint sandpapir, så du ikke skærer læberne, når du puster.

Spilleteknik:

Pust ned i rørene, som man puster i en sodavandsflaske.

Alternativ lynversion af panfløjten:

Fyld otte tomme sodavandsflasker med vand i forskellige højder. 'Stem' dem evt. i en skala ved at regulere mængden af vand i hver flaske. Spil små melodier ved at puste i én flaske ad gangen.

(Pf-f-uiit!...Pf-f-jøøøt!...)

7. BRILLIANTINE-BLÆSER

Materialer: en redekam, et stykke smørebrødspapir.

Fold smørebrødspapiret rundt om kammen, og pres kam + papir løst mod læberne. Syng så en lyd, fx tuut tuuut, gennem kammen og papiret, og lyden bliver nu forvrænget til en slags grov summen - lidt i retning af lyden af en kazoo.

8. VASKEBALJEBAS

Materialer: et kasteskaft, et stykke nylon-snor, en u-bolt og en vaskebalje eller murer-spand i metal eller plastic

Skær et hak øverst på kasteskaftet, og bind nylonsnoren godt fast i den ende. Bor to små huller i midten af baljens bund og skru u-bolten fast. Bind den anden ende af snoren fast i u-bolten. I stedet for at bruge en u-bolt kan du nøjes med at lave et hul og en stor knude på den anden side af hullet, men snoren bliver let slidt over af hullets kanter. Derfor er u-bolt-løsningen bedre. Snoren skal være så lang, at den er stram, når kasteskaftet hviler mod kanten af baljen (se billedet). Sæt evt. noget gummi på enden af kasteskaftet, så det ikke glider så let mod baljens bund. Voila! Nu er bassen færdig!

Spilleteknik:

Sæt den ene fod på kanten af baljen for at holde den nede. Læg et stykke træ ell. lign nederunder baljen, så der bliver en åbning ind under den. Det giver mere lyd. Med venstre hånd styrer du kasteskaftets bevægelser, med højre hånd slår du snoren/strengen an. Det lyder bedst hvis du spiller ca. midt i. Du ændrer tonehøjden ved at bevæge kasteskaftet frem og tilbage. Vaskebaljebasser bliver brugt i forskellig folkemusik, bl.a. skiffle og bluegrass - ja, selv The Beatles havde faktisk sådan én i de allertidligste år.

Den ene ende bindes fast på skaftet...

..den anden i u-bolten på vaskebaljen

Sådan ser den færdige vaskebaljebas ud !

Kilde: Bl.a. "De fattigas piano. Väsckbas, bröl och bråda" (Christer Åberg, 1985)

Undervisningsmateriale DANSK

Fælles Mål

DANSK

0.-3. klasse

KOMPETENCEOMRÅDE

Kommunikation (efter 2. klasse)

KOMPETENCEMÅL

Eleven kan kommunikere med opmærksomhed på sprog og relationer i nære hverdagssituationer

FÆRDIGHEDS- OG VIDENSMÅL Sprog og kultur

Eleven kan med udgangspunkt i eget sprog forstå lette norske og svenske ord og udtryk

Eleven har viden om forskelle og ligheder ved enkle danske, norske og svenske ord og udtryk

Dialog

Eleven kan bruge talesprog i samtale og samarbejde

Eleven har viden om enkle samtaleformer

EKSEMPLER PÅ LÆRINGSMÅL

1. Eleven kan bruge og forstå enkle svenske ord og udtryk
2. Eleven kan ved hjælp af et kort over Skandinavien finde danske og svenske bynavne

BEMÆRK

Ovenstående Fælles Mål er eksemplariske og dækker ikke nødvendigvis hele målgruppen for skolekoncerten. Til gengæld er opgaverne i undervisningsmaterialet enkle at justere i sværhedsgrad og kan tilpasses alle klassetrin i pågældende målgruppe. De udvalgte målpar er med andre ord ikke udtømmende for materialets relevans.

Til dansklæreren

Jag pråtar dansk/svensk!

En skolekoncert med Variété Velociped (S) er en musikalsk oplevelse ud over det sædvanlige med trioens hjemmebyggede instrumenter, overraskende arrangementer og sælsomme lydsammensætninger. De tre topprofessionelle multiinstrumentalister spiller fx på cykler, glas, hjemmebyggede instrumenter, etniske instrumenter fra hele verden (og enkelte mere traditionelle) – og inkluderer også Sveriges bedste Human Beatbox'er!

DANSK VS. SVENSK:

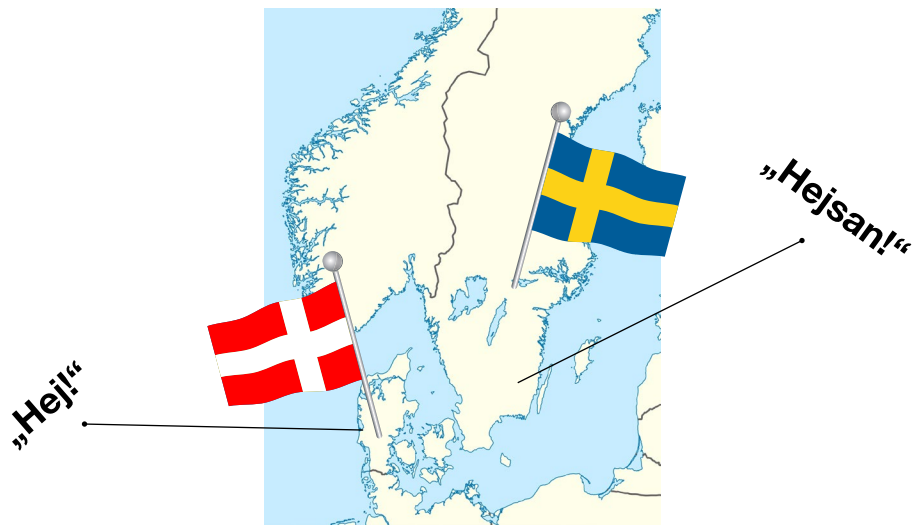
De tre musikere er alle svenskere, men bare rolig: Erik, der guider børnene gennem koncerten, taler et udmærket tilpasset dansk med lidt svenske undertoner! Alligevel giver koncerten dermed en hyggelig anledning til før/efter koncerten at udforske nogle af forskellene og lighederne mellem vore nordiske brodersprog.

Materialet indeholder derfor følgende øvelser og opgaver, der fokuserer på netop dette:

ØVELSER & OPGAVER I DANSK/SVENSK

1. **„Det danska språket...øh...er ikke så svært“** - er titlen på et lille forløb, der sætter fokus på ord, der lyder ens men betyder vidt forskellige ting på hhv. dansk og svensk (s. 16 / m. tilhørende opgave s. 17)
2. **Tegneopgave**, der handler om de to nabolandes flag (se s. 17 og 18)
3. **Tre supplerende opgaver**, der udforsker dansk/svenske forhold i børneperspektiv:
 - **Hvad er dansk, hvad er svensk?** Find eksempler på, hvad der er typisk dansk og typisk svensk, og lav en lille skriveøvelse (s. 19)
 - **Det forheksede kort** - her har danske og svenske byer byttet plads. Find ud af hvilke, og tegn streger mellem dem (s. 19-20).
 - **Et lille kursus i svensk til legebrug** - en samling nyttige ord og sætninger, hvis fx eleverne skal på ferie i Sverige (s. 21)

»DET DANSKA SPRÅKET ..øh..ER IKKE SÅ SVÆRT!«

Gennem historien har der altid været tætte bånd mellem Danmark og Sverige. I det meste af perioden fra vikingetiden frem til afskrivelsen i 1660 var det sydlige Sverige (Skåne, Halland og Blekinge) en del af det danske rige, så det er ikke overraskende, at svenskere og danskere ligner hinanden en del, både i sprog og kultur.

Der har altid været en livlig handel og besøg frem og tilbage over sundet til Sverige – i dag godt hjulpet af den faste forbindelse, Øresundsbroen. Også rent sprogligt er der mange fællestræk mellem dansk og svensk, så det er ikke så svært at forstå hinanden, når bare det ikke går alt for hurtigt. Faktisk er det ikke meget mere end ca. 500 ord, der adskiller svensk fra dansk i de to landes aktive ordforråd.

Alligevel kan kommunikationen nationaliteterne imellem godt medføre ret stor forvirring. Det skyldes bl.a., at nogle danske og svenske ord ligner og lyder som hinanden, men betyder meget forskellige ting. Det er der nogle eksempler på her:

HVIS EN DANSKER SIGER:

- »Han er meget rolig«
- »Jeg grinede og grinede!«
- »Hun er rigtig flink!«
- »Skal vi ses til frokost?«
- »Vil du ha' en cola?«

TROR EN SVENSKER, MAN SIGER:

- »Han er meget sjov«
- »Jeg græd og græd!«
- »Hun er rigtig hurtig!«
- »Skal vi ses til morgenmad?«
- »Vil du ha' en karamel?«

PÅ SVENSK BETYDER:

- rolig = sjov
- grina = græde
- flink = hurtig
- frukost = morgenmad
- kola = karamel

OPGAVE 1

Find selv på flere sætninger, der måske kunne forvirre en svensker. Her er lidt inspiration:

DANSK:

glas
gratis
frakke
forstørre
disk
datoer
affære
muggen
væg

SVENSK:

= is (glass)
= til lykke (grattis)
= kjole og hvidt (frack)
= ødelægge (förstöra)
= opvask (disk)
= computer (dator)
= butik (affär)
= moden (mogen)
= vej (väg)

OPGAVE 2

En andet ting, der viser, at Danmark og Sverige har en fælles fortid, er de ens opbyggede nationalflag.

Kun farverne adskiller dem.

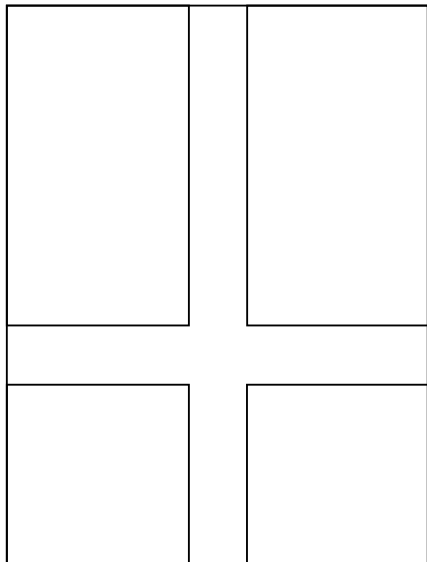
(Se tegneark næste side)

- Farvelæg de 2 nationalflag
- I den 3. ramme tegnes og farvelægges et forslag til, hvordan et fælles dansk/svensk flag mon kunne se ud.

Slip bare fantasien løs!

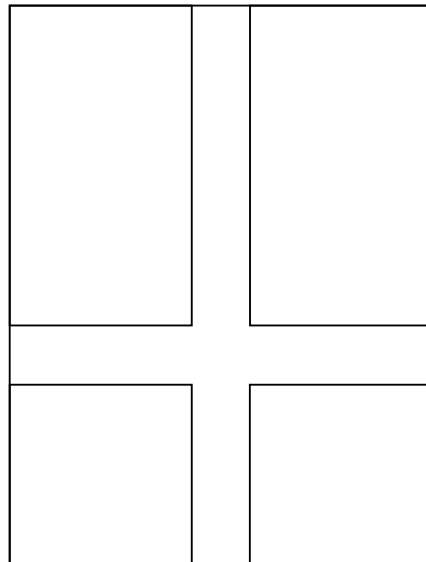
Tegn og mal 3 flag!

1. Farvelæg det danske flag

DANMARK

2. Farvelæg det svenske flag

SVERIGE

3. Lav dit eget forslag til et fælles dansk/svensk flag.

ELEVARK

DANMARK & SVERIGE

3 OPGAVER MERE I DANSK/SVENSK FORHOLD

1 HVAD ER DANSK, OG HVAD ER SVENSK?

Begynd med at tale med børnene om Danmark, og om, hvad der er typisk dansk. Brug fx spørgsmål som: Hvad spiser vi her i landet? Hvad laver vi i vores fritid? Hvordan ser det danske landskab ud? Hvilke seværdigheder har vi? Hvilke varer bliver lavet herhjemme? Hvad vil det sige at være dansker? Hvilke danske traditioner kender I? Hvad arbejder de voksne med? Skriv børnenes svar op på tavlen.

Prøv også at tale om, hvad børnene kender til Sverige og svenske ting (mad, skikke, steder, lege, seværdigheder osv.). Der har sikkert sneget sig megen viden om Sverige ind gennem godnatlæsningen, for rigtig mange af de børnebøger, der læses herhjemme, er skrevet af og om svenskere. Pippi, Emil fra Lønneberg, Bulderby-bøgerne, Lotte fra Spektakelmagergade, Ronja Røverdatter, Alfons Åberg, Pedersen & Findus, Madicken, osv. er alle kendte figurer - og desuden filmatiserede. Men hvad ved eleverne ellers om Sverige og svenskerne? Måske har de været i Sverige på ferie i de typiske, røde træhuse, sejlet i kano på søerne eller camperet i det fri under »Alla manns rätten«. De kender sikkert også til til Lucia-optog, IKEA, Volvo, kaviar på tube og skånske piv-i-røv-hest.

OPGAVE

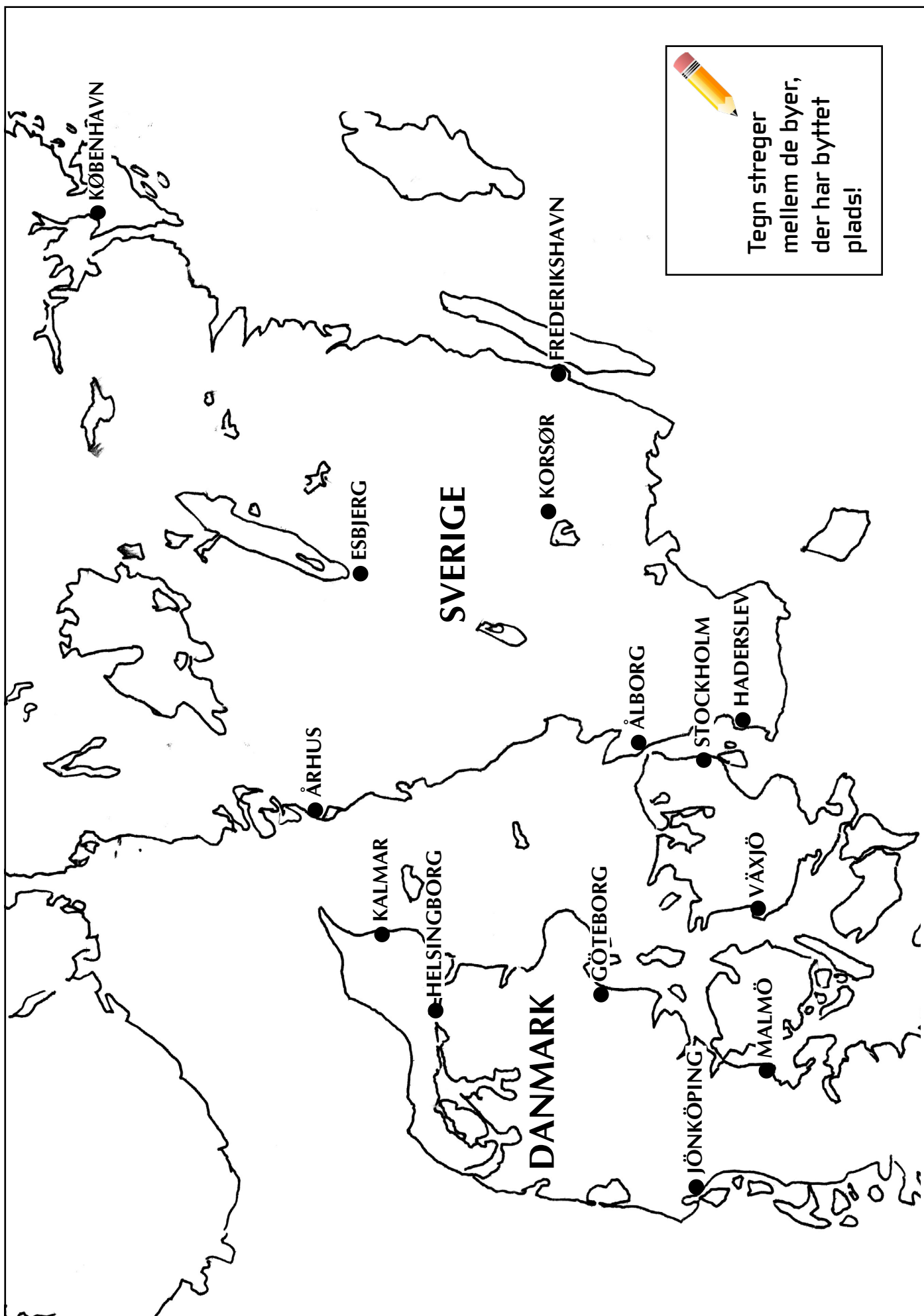
Så hvad er typisk dansk, og hvad er typisk svensk? Hver elev skal nu forestille sig, de har en ven eller veninde i Sverige og tegne en tegning eller skrive et lille brev eller postkort, der fortæller om dem selv, om Danmark og det at være dansk.

2 DET FORHEKSEDE LANDKORT!

Varieté Velociped spiller mange koncerter i både Danmark og Sverige og kører derfor ustandselig rundt på de danske og svenske landeveje på vej til det næste spillested. For at kunne finde vej har de altid et landkort over Danmark og Sverige i bilen. Men på det sidste nye kort er noget gået helt galt: flere af byerne i Sverige og Danmark har nemlig byttet plads. Nogle af de svenske byer er havnet på Danmarkskortet og nogle danske havnet i Sverige. Og nu har Varieté Velociped brug for børnenes hjælp til at få byerne placeret rigtigt, så de kan finde den rigtige by til næste koncert.

OPGAVE

Kopier det forheksede kort på næste side til alle eleverne. I fællesskab prøver I først, om I kan finde byerne på et stort landkort over Danmark og Sydsverige. Find ud af, hvilke byer der har byttet plads, og tegn streger imellem dem.

 Tegn streger mellem de byer, der har byttet plads!

Et lille kursus i

3

SVENSK TIL LEGEBRUG!

Nu skal eleverne selv prøve at sige noget på svensk!

Her er et lille lynkursus med nogle nyttige ord og sætninger, som man kan bruge, hvis man gerne vil lege med nogle svenske børn, næste gang ferien går til Sverige.

Nederst på siden er et link til en video, hvor kan eleverne høre nogle gode lege-sætninger på svensk. Først høres den danske og så den svenske sætning. Alle sætningerne er skrevet ud i nedenstående skema på dansk, på svensk og med den svenske udtale som lydskrift med alm. bogstaver.

God fornøjelse!

DANSK	SVENSK	UDTALES SOM:
Hej med dig *	Hej! (Tjänare!)	Høj! (Sjænarr!)
Jeg hedder Jens	Jag heter Jens	Jår hetr Jæns
Hvad hedder du?	Vad heter du?	Vår hetr dy?
Skal vi lege sammen?	Ska vi leka?	Skar vi lekar?
Jeg er ...år	Jag är femtio år	Jår e fæmti årr
Vil du med ud og bade	Ska vi bada?	Skar vi bårdar?
Skal vi spille bold	Ska vi spela fotboll?	Skar vi spelar futbårl
Jeg skal hjem og spise	Jag ska hem och äta	Jår skar hæm å ætar
Skal vi lege igen senere	Ska vi leka senare?	Skar vi lekar senarre
Mor, far, søster, bror	Mamma, Pappa, syster, bror	Marmar, parpar, Syster, bRRor
Tallene fra 1 til 10	Ett två tre fyra fem sex sju åtta nio tio	Æt, tvår, trre, fyrrar, fæm, sæks, sjyv, nije, tije
Farvel	Hej då!	Høj då
Skal vi ses igen i morgen?	Ska vi ses igen i morgon?	Skar vi sæs ijæn i mårrån?

Hør, hvordan det hele udtales